

**Lørenskog kirkelige fellestråd
Kirkevergen**

Lørenskog den 26. august 2008

Kultur-og kirke departementet
Kirkeavdelingen
Postboks 8030Dep
0030 Oslo

dok 80

Kultur- og Kirkedep.	
M	
Saksnr. <i>20080738</i>	Dato <i>28.8.08</i>
Kode <i>U-501</i>	Beh.

Høringsuttalelse *Styrket demokrati i Den norske kirke*

Deres ref: Vår ref: Jnr: 190/2008 Arkiv 008.0 Sak 08/45

Lørenskog kirkelige Fellestråd har i møte 24.8 i sak 33/2008 vedtatt følgende høringsuttalelse som er vedlagt dette brev.

Med vennlig hilsen

Geir Haavemoen
kirkeverge

Styrket demokrati i den norske kirke

Innledende vurderinger

Alle menighetsråd og fellesråd har mottatt innstillingen "Styrket demokrati i Den norske kirke" til uttalelse med frist 1. september.

Lørenskog kirkelige Fellesråd (LKF) beklager at den tette tidsplanen vanskeliggjør en god høringsprosess.

Vi har forståelse for at utprøving av forslagene i utvalget i 2009 innebærer en meget tett tidsplan for å få vedtak på plass. Men vi hadde satt pris på at det kunne vært satt av mer tid til høringsprosessen.

Kirkeloven av 1996 ga den lokale kirkes demokratisk valgte styringsorganer en helt nødvendig rettslig selvstendighet, men disse er fortsatt gitt for lite reell beslutningsmyndighet.

Et kirkelig demokrati forutsetter at det eksisterer tilgang på faglig og administrative ressurser som kan sørge for at saker blir tilstrekkelig utredet før vedtak fattes, jf. kravene til saksbehandling i forvaltningsloven.. Særlig utfordres denne forutsetning av at de kommunale tilskudd til vår virksomhet ikke har holdt tritt med lønns- og kostnadsveksten. Dette svekker de folkevalgtes muligheter til meningsdanning og styring av den kirkelige virksomhet. De siste årenes nedtrapping av det statlige tilskudd fellesråd har i dette perspektiv vært demokratisvekkende.

Nåværende myndighetsfordeling mellom kirkelige organer på ulike nivå og mellom kirkelige, kommunale og statlige myndigheter er komplisert. For folkevalgte er det et tydelig behov for rådgivning, informasjon og opplæring både i forhold til håndtering av enkeltsaker og av det samlede kirkelige styringssystem.

I utredningen er lokaldemokratiets utfordringer og generelle demokratibyggende tiltak i liten grad i fokus. Vi mener dette er en mangel i utredningen.

LKF deler fullt ut arbeidsgruppens innstilling når det gjelder understrekningen av at demokrati koster penger. Men vi mener at kostnadsberegningen ikke har tatt høyde for vesentlige demokratikostnader knyttet til folkevalgtopplæring og utvikling av en demokratisk beslutningskultur. Dette bør korrigeres vesentlig i den endelige tildeling av midler til demokratiformål.

Vi tar til etterretning at mandat og tidsfrist for denne arbeidsgruppen ikke ga anledning til å behandle bl.a myndighetsspørsmål og fordeling av makt mellom kirkelige organer i sin fulle bredde.

Mangler ved innstillingen

Vi synes det er mangelfullt fokus på tiltak som kan styrke det lokalkirkelige demokrati . Her kunne innstillingen vært mye mer tydelig. Vi kunne ønsket et øket fokus på:

- Tiltak som kan bidra til å styrke legitimiteten til lokale kirkelige organer
- Mulighet for forsøk også ved lokale valg
- Et bredere perspektiv på forutsetninger som kreves for demokratiske beslutningsprosesser og demokratisk kultur

Valgordninger

Vi støtter forslaget om å legge valglokaler i nær tilknytning til øvrige offentlige valg for å få den ønskede effekt. Vi ser de religionspolitiske utfordringer men mener dette er løsbart i de lokale dialoger mellom kommune og andre tros- og livssynssamfunn.

Det er viktig at kommunene informeres og at det legges til rette for gode lokale løsninger. En ensidig informasjon til og for Den norske kirke, kan gi den lokale dialogen store utfordringer.

Vi vil også peke på at dersom valg av kandidater skal gi reelle valgmuligheter, må det gjennomtenkes hvordan kandidatene skal profileres. Etter vår oppfatning vil en bygging av kirkelig demokrati ikke komme utenom at man legger vekt på å presentere kandidatenes kirkepolitiske ståsted. Dette er et spørsmål som trenger ytterligere gjennomdrøfting før gjennomføring. Det bør utarbeides retningslinjer for hvordan den lokale kirke skal organisere det arbeidet.

Bispedømmerådets sammensetning

Etter arbeidsgruppens forslag skal Kirkemøtets antall medlemmer økes til 126. Økningen skjer i antall leke medlemmer. Kirkemøtet skal etter dette ikke ha anledning til å supplere seg selv. Selv om arbeidsgruppen legger til grunn at det ved direkte valg er bispedømmet som valgkrets som understrekes, vil etter forslaget medlemmene valgt direkte også utgjøre bispedømmerådet. LKF støtter forslaget.

Valg av menighetsråd og fellesråd:

Utredningen viser til tidligere forsøk i tilknytning til valg, og legger fram flere alternativer til nye valgordninger. LKF er skeptisk til preferansevalg ettersom det ikke fremkommer noe konkret forslag til hvordan det skal organiseres og gjennomføres. Slik modellen er presentert virker den komplisert. Vi er kritiske til en blandingsmodell av direkte og indirekte valg og ser utfordringen i å kommunisere modellen den enkelte menighet både forut for og etter valget. Dersom det likevel skal prøves ut vil vi støtte forslaget om at det er menighetsrådet som organ som stemmer og ikke enkeltmedlemmer.

Det etableres en forsøkshjemmel som også gir mulighet til (i begrenset omfang) å utprøve direkte valg også til (?) fellesrådets leder

Tilsetninger

Når det fra kirkelig hold i lengre tid har vært arbeidet for å få overført utnevningsretten til biskoper til valgte kirkelige organer, er det begrunnet i trossamfunnets rett til å velge sine egne ledere. Utnevningsretten inngår i denne sammenheng som ett av flere elementer i det helhetlige styringsansvar et trossamfunn bør ha overfor eget personale.

Etter Kirkelovens § 23 er det bispedømmerådet som tilsetter menighetsprester. Bispedømmerådet består av 1 biskop, 1 prest valgt av prestene og en lek kirkelig tilsatt. Tilsetninger foretas av hele bispedømmerådet. Medbestemmelse utøves i prosessen etter eget tilsetningsreglement.

LKF støtter forslag om en forsøksordning med partssammensatte utvalg på bispedømmenivå som får ansvar for tilsetninger. Kun leke valgte representanter i bispedømmerådet skal kunne representere arbeidsgiver i det partssammensatte utvalget.

Som en naturlig følge av at utnevningsretten til biskoper vil kunne overføres til kirkelige organer, mener LKF at arbeidsgiveransvaret for prestedtjenesten som helhet bør overføres til demokratisk valgte kirkelige organer dersom de etablerte vilkår for demokratireformen er innfridd etter 2011.

Det bør vurderes å prøve ut en modell der tilsetting av prester utøves av et partssammensatt utvalg, der arbeidsgiversiden representeres av leke representanter.

De økonomiske og administrative konsekvenser (Kap 10)

- Det er ikke gjort noen økonomiske beregning av opplæringstiltak for medlemmer som velges inn i menighetsråd og kirkelig fellesråd. Dette kan se ut til å være en glipp i Kap 10.5 ettersom utvalget i Kap 6 .11 understreker at opplæringen av menighetsråd- og fellesrådsmedlemmer "videreføres og styrkes" (s. 65). På s. 80 er det likevel bare foreslått en avsetning av midler til en ekstra kursdag for nyvalgte menighetsrådsmedlemmer om "den indirekte valgkomponenten til Kirkemøtet"

. For de kirkelige fellesrådene er det en spesiell utfordring å komme i god dialog med kommunestyret samt politiske og administrative organer som til syvende og sist avgjør de økonomiske rammene for lokalkirken. Dette er en prosess som krever kreativitet og kunnskap. Mange lokalpolitikere har liten kunnskap om kirken. Samlet er det her et opplæringsbehov som ikke er tilstrekkelig løst i dag. Innstillingen fremstår på dette punkt ikke gjennomtenkt. LKF vil sterkt understreke behovet for at det avsettes tilstrekkelig med midler til demokratiopplæring lokalt. Ettersom hovedtyngden av folkevalgte deltar på lokalt nivå, må tilskuddet prioriteres til opplæring av menighetsråd – og fellesrådsmedlemmer.

Når det gjelder kursing av valgansvarlige lokalt og i bispedømmene, støttes forslaget om en særskilt sentral pott til dette hvert valgår.

Samlet får pkt 10.5 dermed en annen ramme enn foreslått i innstillingen:

Innstillingen legger fram et forslag til godtgjørelse til valgstyre og stemmestyrer på linje med godtgjørelse ved andre offentlige valg. LKF understreker betydningen av at de kirkelige fellesråd får overført disse midlene som en konsekvens av ny valgordning. Kostnader ved gjennomføring av valg må utvides til å dekke utgifter til anskaffelse av egne valgurner for kirkevalgene (Pkt 10.2). Ved utprøving av valg samtidig med offentlige valg vil det måtte anskaffes egne urner til kirkelige valg. LKF ser bruk av valgkort som en god mulighet til å skape bevissthet omkring de kirkelige valg. Hvorvidt dette skal prioriteres vil etter vår oppfatning avhenge av de totale rammer som stilles til disposisjon .